

--	--

Kod ucznia

imię i nazwisko ucznia po rozkodowaniu

Kuratorium Oświaty w Gdańsku
Konkurs języka polskiego
dla uczniów gimnazjum – etap rejonowy 11 stycznia 2019r.

Przeczytaj uważnie zamieszczone teksty i zadania. Zapisz odpowiedzi w wyznaczonych miejscach. Na wykonanie pracy masz 100 minut. Powodzenia!

Część I

Czy przeczytałeś lektury wyznaczone do konkursu? Sprawdź się!

Zadanie 1 (0-5)

Podaj tytuł i gatunek utworu Adama Mickiewicza zamieszczonego poniżej. Przedstaw jego treść w kilku zdaniach.

[...]

On pod tym jęczy modrzewiem.

Któż jest młodzieniec? Strzelcem był w borze.

A kto dziewczyna? Ja nie wiem.

Tytuł: Gatunek:

Treść:

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 2 (0-1)

Uzasadnij, na czym polega związek między treścią *Dziadów cz. II*, a użytym przez A. Mickiewicza mottem z *Hamleta* W. Szekspira: „Są dziwy w niebie i na ziemi, o których ani śniło się waszym filozofom”. Zapisz wniosek.

.....
.....

Zadanie 3 (0-4)

[...]

Guślarz

*Już straszna północ przybywa,
Zamykajcie drzwi na kłódki;
Weźcie smolny pęk łuczywa,
Stawcie w środku kocioł wódki.
A gdy laską skinę z dala,
Niechaj się wódka zapala,
Tylko żwawo, tylko śmiało. [...]*

Napisz w 3-4 zdaniach, co nastąpiło po tym wydarzeniu. Kto i dlaczego przybył na wezwanie Guślarza.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4 (0-3)

Określ formy czasownika z wypowiedzi Guślarza.

czasownik	osoba	liczba	czas	tryb	postać/forma
przybywa					
zamykajcie					
skinę					

Zadanie 5 (0-2)

W jakim znaczeniu Jan Kochanowski używa słowa *fraszka* w podanych niżej wypowiedziach?

A.	<i>Fraszki to wszystko, cokolwiek myślemy, Fraszki to wszystko, cokolwiek czyniemy; Nie masz na świecie żadnej pewnej rzeczy, Próżno tu człowiek ma co mieć na pieczy.</i>	
B.	<i>Fraszki nieprzeplacone, wdzięczne fraszki moje, W które ja wszystkie kładę tajemnice swoje, Bądź laskawie Fortuna ze mną postępuje, Bądź inaczej, czego snąć więcej się najduje.</i>	

Zadanie 6 (0-3)

Zapisz trzy tytuły bajek Ignacego Krasickiego zgodnie z objaśnieniem i wyjaśnij sens alegorii każdej z nich,

- A. Znany jest bajkowy motyw „lwiego działu” upolowanych dóbr.
- B. Ludzie lubią, gdy im się schlebia i dobrze za to płacą.
- C. Dobrze to czasem być i małą.

	Tytuł	Sens alegorii
A.		
B.		
C.		

Zadanie 7 (0-2)

*Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim,
Moja droga Orszulo, tym zniknięciem swoim.
Pełno nas, a jakoby nikogo nie było:
Jedną maluczką duszą tak wiele ubyło.[...]*

Podaj tytuł utworu oraz jego cechy gatunkowe.

Tytuł: Gatunek: Cechy:

.....

Zadanie 8 (0-1)

Które wyrazy w podanym fragmencie utworu mają archaiczną formę? Wypisz je i zastąp współczesnym brzmieniem.

.....

.....

Część II

Halina Poświatowska

W słońcu południa

dziewanna¹ włosami ze złota
włosami z rudej czerwieni
owinęła szyję
pręży zielone piersi
na smagłym ciele ziemi

dziewanna nie zna wstydu
dziewanna jest trawą
zmarszczkami z promieni
rozkwita

dziewanna pod jasnym niebem
gnie seledynowe ciało
wszystkimi włosami
chwali żyzną złotą nagość

Hymn bałwochwalczy¹, [w:] Wiersze wybrane, Kraków 1989, s.23.

¹ **Dziewanna ogrodowa** jest rośliną dwuletnią. W pierwszym roku wytwarza gęstą niską rozetę liściową, z której w następnym sezonie wyrasta wysoki, silny, wyprostowany pęd, wysokości 100-130 cm (niekiedy nawet osiąga do 180 cm). Liście pokryte gęstym srebrzystym kutnerem (włoskami) u podstawy rośliny są duże, wyżej coraz mniejsze. Żółte kwiaty rozwijają się kolejno, zaczynając od najniższych na pędzie.

http://rosliny.urzadzamy.pl/baza-roslin/jednoroczne-i-dwuletnie/dziewanna-ogrodowa,3_270/

Zadanie 9 (0-2)

Wybierz właściwą odpowiedź i uzasadnij swój wybór.

Opisywana przez poetkę w wierszu dziewczanna to:

A. roślina. B. dziewczyna.

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

¹ Bałwochwalstwo - cześć oddawana bożkom pogańskim; bezkrytyczne uwielbienie kogoś lub czegoś.

Zadanie 10 (0-1)

Zaznacz właściwą odpowiedź.

Poetycki pomysł opisania dziewanny oparty jest na zastosowaniu

- A. animizacji.
- B. uosobień.
- C. onomatopei.
- D. porównań.

Zadanie 11 (0-2)

Na podstawie wiersza wyjaśnij sens użycia epitetów: *zielone piersi, seledynowe ciało*.

.....

.....

.....

Zadanie 12 (0-2)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz właściwe odpowiedzi.

A.	Osoba mówiąca w wierszu opiewa wdzięk dziewanny.	Prawda	Fałsz
B.	<i>Dziewanna</i> i <i>dziewczyna</i> to wyrazy pokrewne.	Prawda	Fałsz
C.	<i>Dziewanna</i> to wyraz złożony.	Prawda	Fałsz
D.	Osobą mówiącą w wierszu jest dziewanna.	Prawda	Fałsz
E.	W wierszu występuje rym dokładny.	Prawda	Fałsz

Zadanie 13 (0-1)

Czy wyrażenie *nie zna wstydu* użyte w tekście wiersza można bez zmiany sensu zastąpić wyrazem *bezwstydna*? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

Zadanie 14 (0-2)

Podaj właściwe wyrazy bliskoznaczne, wyrazy o znaczeniu przeciwnym (antonimy) i utwórz typowe związki frazeologiczne.

wyraz	wyraz bliskoznaczny	antonim	związek frazeologiczny
<i>żyzna</i>			
<i>smagła</i>			

Zadanie 15 (0-1)

Uzupełnij tabelkę, tworząc podane części mowy w rodzinie wyrazów.

Bałwochwalczy	przymiotnik
	reczownik
	przysłówek

Zadanie 16 (0-1)

Wyjaśnij, co to jest *hymn* jako gatunek literacki.

.....

Zadanie 17 (0-2)

Wykaż związek między treścią wiersza *W słońcu południa* a metaforą zawartą w tytule zbioru, z którego pochodzi – *Hymn bałwochwalczy*.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18 (0-15)

Która z postaci powieści historycznych Henryka Sienkiewicza zasługuje na podziw i uznanie, i dlaczego. Scharakteryzuj bohatera/ bohaterkę, użyj trzech argumentów potwierdzających tezę. Twoja praca powinna zająć co najmniej 18 linijek.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....